

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partitum Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

Quomodo impugnanda ac evincendæ sint Dæmonis tentationes,
declaratur exercatio primo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

EXERCITIUM PRIMUM.

*Pro oppugnandis & vincendis que
nis tentationibus.*

CAPUT I.

De necessitate tentationum.

Hæc necessitas ex multiplici
rari ac probari potest: ex parte
& Dæmonis. Primò ex parte
namque legè sancitum est, ut
voluntatis hæc determinatio, ut
natur, nisi qui legitime certaverit

S. Paul.

2 Tim. 2.

S. Tho. 1. p.

q. 64. art. 4

idem suavis Divinæ providentiæ postulat dilpo
ad bonum & perfectionem hominis, natura, sup
ferioris, concurrat Angeli, natura superioris
Angeli boni, aliter mali: illi concurrunt per se
persuadendo bonum, & ad illud exhortando: h
accidens & indirectè, incitando & alliciendo ad
quod ipsi homini bonæ, ac meritoriz operatio
bet occasione, cum ad superandas vitiatorum
varios exercet virtutum actus, ut quando, ad
tentationem contra fidem, elicit actus fidei, ad
dam tentationem desperationis, exercet actum
destruendam tentationem odij in Deum, in
rumpit actus amoris Dei.

Tentationibus.

Insuper propter Divinam Bonitatem, necessaria est
tentatio, ut per haec probetur, utrum super omnia,
ut par est, a nobis ametur illa. *Tentat vos Dominus Deus Deut. 8. 13.*
ut palam fiat, utrum diligatis eum, an non, in toto
sunt in tota anima vestra.

Necessaria est propter Divinum amorem: etenim,
carum Deus non amet tentationem, cum sit mala & in-
clinata ad peccatum; sed solum permittat illam, amat
illud bonum nostrum, quod ex ea resultat. Unde
Deus exhortando nos ad peccatum, peccat; at Deus,
permittendo illud, peccat minimè. Denique necessaria *S. Tho. 2. 2.*
est propter bellum movendum inter nos & Demones à *q. 69.*
Deo publicatum & incitatum subito, ac illi, veluti re-
belli, exiit rursi præcipites ierunt ad tartara.

Secundò tentatio ex parte quoque nostra necessaria
est propter naturam nostram corruptam & semper incli-
nata & incitantem ad malum, esto non adessei Dæ-
mon tentator. Unde S. Bernardus hanc nostram deplorat *S. Bern. ser.*
moniam, dicens: *Ipse enim gestamus laqueum nostrum, s. in Quad.*
ad quod proprium circumferimus inimicum, carnem nostram,
nutritam, in peccato nutritam, & multo amplius
in peccatis viciatam. *Velimus, nolimus, ait S. Au. S. Aug. 10.*
genius, habemus carnem, quæ concupiscit adversus spi- 10. de ver-
ritatem, spiritus adversus carnem. *Velimus, nolimus, titil- bis Dom.*
am, clamantur, simulant, infestant, surgere volunt *serm. 43.*
tentationi nostrarum passionum motus.

Tentatio quoque necessaria est, ut præservemur à
peccati, sicut caro inquit Origenes, si sale non aspergatur, *Orig. Homi.*
corruptur: ita & anima, nisi tentationibus assidue quo- 27. sup. Num.
modo salietur, continuo resolvitur & relaxatur, ut
a peccatorum præservetur corruptione, variis
tentationibus, accessit est.

Tercio denique necessaria est tentatio ex parte Dæ-
monis propter incrementum odium, ac continuam invidiam
conceptam (in celestibus, id est, pro celestibus) *Ephes. 6. 6.*
propter regnum caelorum. Et hic est scopus & finis belli: *v. 12.*
quæ non vult ullâ ratione, ut ad occupandas illas sedes,
quibus ipse ob superbiam suam præcepit corrui, ascēdamus.
Quæ rationes, quæ in confirmatione veritatis hujus
obiciunt, prætermitto. Venio ad conclusionem:

Petr. 1. 4. Non debemus peregrinari in fervore, quasi nobis nobis contingat: q. d. Non debemus peregrinationem admirari, quando contingit nos incidere in variationes, neque studium nostrum ponendum quærendis illarum effugiis (etenim candidas elaud possimus, & nonnunquam, dum coartationes evadere minores, prolabimur in majores potius, supponentes tentationum necessitatem nullus prorsus, quantumvis sanctus, liber omni cum diligentia studeamus adinvicem vincendi & superandi illas. Tentari malum sic tamen vinci & superari à tentatione. Quæ oratione Dominica Christus D. N. non docuit: *Ne nos permittas tentari*; bene quidem: *Ne ducas in tentationem*: quod est idem dicere: *Ne permittas superari à tentatione*. Nam, ut bene notamus, *Angelicum est, non sentire tentationem*; *Humanum est, tentari à tentatione, Dæmonicum, at semper, tentationem, Humanum est.*

S. Ansel. in 1. Cor. 10.

Rom. 6.

Et hoc idem erat, quod volebat Apostolus dicebat: *Non regnet peccatum in vobis*. Quæ vellet, juxta doctrinam S. Augustini: *Peccatum non regnet in vobis; sed non regnet*. Tentet vos iniquitas, sed non vincat tentatio; adsit inique vobis malitia, sed non pareatis ei vestro conscientia.

CAP. II.

De Utilitate tentationum.

IN tentatione, quæ Dæmon nos infestat, duci poterit in peccatum, & in tribulationem, seu tribulatio, quam in eâ & per eam experiri solemus: & utraque confert nobis utilitatem & incrementum. Prima occasionaliter, ac cum eam sustulimus, præbet nobis occasionem exerceendi virtutes, & virtuosos tentationi contrarios. Secundaria

atque in se bonus est, meritorius, satisfactorius,
 et peccatorius, quotiescunque tentationem cum pa-
 tencia sufferimus.

Et ut descendamus ad particularia: emolumenta ex
 tentationibus nobis obungentia non parvo comprehen-
 duntur numero; sed ad quinque reduci possunt capita.
 Primo ad augmentum gratiæ tam habitualis quam actu-
 alis. Secundo ad augmentum virtutum, humilitatis
 patientiæ & patientiæ. Tertio ad acquisitionem novi
 gradus gloriæ. Quarto ad lucrum iteratæ victoriæ &
 noni triumphi. Et denique ad meritum unius coronæ
 ducuntur & longi martirii.

Pro declaratione primi tentationis fructus, ait S. Bo-
 naventura, quod, sicut vitrum obscurum, ut majoris sit
 et purioris, politur, nitidatur & purgatur: ita per ten-
 tationem purgatur anima, ut majori gratia & gloria capax
 fiat. *S. Bon. to. 3.
 proc. relig.
 proces. 4. c. 1*

Et ratio est, quia primâ exceptâ gratiâ quæ dici-
 tur preveniens & excitans, reliquis omnes nobis haud
 dignatur Deus, nisi mediante nostrâ cooperatione.
 Quando igitur tentaris, cogita illud esse tempus gratiæ,
 ac Dominum Deum omnino velle, ut tu cooperando
 Divinæ ipsius gratiæ ad resistendum tentationibus tibi
 concessæ, majoris acquiras augmentum gratiæ.

Ubi advertenda, pariterque laudanda est summa Al-
 tissimi Providentiæ, quod Deus ter Opt. Max. utatur
 Dæmone, spiritu iniquitatis, tanquam instrumento
 gratiæ, ejusque operationes ita ordinet, ut tamen
 attingat intentum suum finem sanctificationis anima-
 rum. Hæc certo quodam modo dici potest, bonum
 non duntaxat Angelum; verum etiam malum esse cu-
 jusdem & promotorem boni spiritualis animæ nostræ.

Merito igitur nobis consulit, nosque exhortatur
 Apostolus Jacobus, ut tentationis tempore gaudeam
 & exultemus: *Omne gaudium existimate, fratres, Epist. 1. 2.*
cum in varias tentationes incideritis. Etenim magnus
 est fructus spiritualis, qui mediâ tentatione acqui-
 ritur.

Secundus fructus tentationis est consecutio & au-
 gmentum virtutum. Eodem namque tempore, quo
 Dæmon te tentat, & pellicit ad vitium, Deus & Angelus
 bonus

bonus te exhortantur ad virtutes : & quemadmodum
 finis Dæmonis est, ut malæ suggestionis admittas
 cedas ad consensum, teque exerceas in diversis
 actibus ; ita vice versâ finis Dei est, ut contra
 sanctæ ejus inspirationi, vitiisq; exerceas vitia
 vitio, quod tibi suggestit Dæmon, contrarios
 advertunt etiam S. S. Doctores ; quando loquor
 infestaris tentatione alicujus vitij, persuasum est
 non habere, Deum velle, ut acquiras habitum
 contrariæ. Tentat te Dæmon in fide? signum est
 velle, ut profectum facias, teque peccas in
 Tentat te desperatione? occasione illa sollicitus
 ut augmentum facias in virtute spei. Tentat
 contra charitatem Dei aut proximi infestaris
 Deus, ut acquiras præfatæ charitatis perfectionem.

Propterea tempus tentationis merito dicitur
 belli, tempus pugnae, tempus concertandi cum
 Nam sicuti Dæmon omni copatu nos laetatur
 vitij motibus : ita nos è contrario omni cura &
 eundem virtutum actibus ferire studeamus.
 quotiescunque te vitij impetit Dæmon, toties
 eundem oppugnare, teque defendere debes.
 peccatum sunt arma offensiva Dæmonis ; virtutes
 tua sint arma tua non tantum defensiva, sed etiam
 siva contra eundem Dæmonem. Qualis in
 miles esset exigui ad eum sensus & cerebri, qui
 lo, quo eum hostis invadit & aggreditur, armis
 solutisq; manibus se sineret lauciari & occidi
 illius Christiani erit dementia, qui ab interitu
 inimico ferocibus motibus quibus vitia
 eripiat, omnem effugij spem perdit, virtutum
 cendarum abiicit arma? Ab Apostolo igitur
 consilium, ut semper inveniamur muniti armis
 sunt habitus virtutum. *Induite vos armaturam
 virtutes, iisque tempore tentationis pugnetis
 Dæmonem. Vt possitis resistere (scilicet Budo
 malo, id est, in tempore tentationis.*

*Epist. 6.
 Carthus.*

Tertius fructus gloriæ conjunctus & unitus
 fructui gratiæ, & cum eadē proportionē merito
 in tentationib. obtentæ succedit Beatitudo.

Quartus fructus tentationis est victoria & triumphus. *S. Ambros.*
Tentationē timere non debemus, ait S. Ambrosius, est enim
sup luc. ap. victoria, & materia triumphorum.

Præiens vita vocatur Ecclesia Militantium, futura
1. Phar. lib. Ecclesia Triumphantium; hic enim præliamur,
2. c. I.

pugnamus & vincimus; ibi gaudemus triumpho victo-
rarum obientarum. Quod si in vitæ hujus termino
Triumphantium in cælo desideres ascribi numero, pro-
curata vita annumerari Militantibus, constantibus &
fortibus, qui vincendo pugnant & decerant. Titulus
hæc *Miles gloriosus* nulli de jure competit aut attri-
buitur est in hac vita: merito tamen attribuetur tibi
in gloria, quando cæleste subintrans Capitolium reci-
piet coronas, triumphos, laudum encomia, & applausus
victoriarum, quas de inimicis tuis in terris
reportasti. *Exercete bellum sperate triumphum. Jam*
S. Aug. tempus adest sonnetur constanterque dimicandi: adicit
10m. 10. quoque tempus, quo summa gaudebis pace & quiete.
serm. 43. Ubi triumpho: Audi voces triumphantium: Ubi
de verb. est mens contentio tua? ubi est mors aculeus tuus?
Dom. peristi, vulnerasti, dejecisti; sed vulneratus est
primus, qui fecit me. q. d. voces audi triumphan-
tem, à morte, quam inimici eorum per tentationes
peraminati fuerant, jam ereptorum: Ubi est, O mors,
secundo tua & audacia? ubi sunt armaturæ tuæ?
terium est, quod nos percusseris lauciarisque etiam
sed mortem usque corporalem; at mediante ista nunc
primus vita spiritali, æterna & beata in cælo, id-
que ea de causa: priusquam enim nos tradidisti
mortem intulisti nostro Redemptori & Sal-
vationi, in cuius meritis triumphamus de te in vera

in portis cælestis Paradisi, inquit Spiritus Sanctus, *Prover. 31*
immortalisatis penicillo, vivisque laudum ac encomio-
rum coloribus depictæ erunt Sanctorum victoriae.
Laudant eam in portis opera ejus. Laudabunt animam
ejus in portis Paradisi egregia facta, victoriæque
presenti vita ab eadem animâ reportatæ ad per-
petuam memoriâ in eisdem portis descriptæ c-
ant.

Cor. 2. 14.

Et hæc est veræ laudis materia : meritum virtutis, memoria victoriarum de propriis hostibus tentarum. Et tunc laus erit unicuique à Deo, nostra non erit in ore hominum, qui non cognoscunt vera laudis merita ; sed in ore Dei eadem cognoscentis. Sanè verum hoc erit gaudium & triumphum exultatio, quandò à Deo, sancti simàque cœlesti insuper & ab omnibus Angelis & iustis, tentationibus tribulati & tentati strenuè præstantes hostem laudarunt, pleno, ut ajunt, ore se de prædicari postquam post laudem præconia concludent omnes.

Exod. 15.

Cantemus Domino, gloriose enim magnificatus est & ascensorem projecit in mare, Dæmonem & mortem.

Hic est fructus victoriarum de superatis tentationibus reportatarum : triumphus cœlestis curæ, Sanctorum encomium, creaturarumque ornatio & applausus.

Pro exercitio igitur : quotiescuque à quatione te molestari aut affligi experieris, consolatione Angelus custos tuus tibi adit & assistendo & expectando bonum exitum pugnationis victoria, ut eam subito æteris cœlestibus inscribat, describatque tanquam trophæum cœlestis Paradisi ad perpetuam ejus memoriam. Toties vinces, toties in cœlo novæ erigentur stipes tuæ ; at si victus fueris, tui pariter cœlestis describentur in tartareis Inferni portis ad perpetuam confusionem & ruborem.

Quintus & ultimus tentationis fructus est culti cujusdam & longi Martyrii. Qui opus tentationis causâ, ait D. Augustinus, aliquid post Trin. pertulerit tribulationes ; omnia ei Dominus Ser. 2. & gloriam reputabit. Et non unam coronam Ser. 25. de plures coronas Deo remunerante recipiet. Ubi temp. eodè ut solâ patientiâ & sine sanguinis pretio meretur Rom. tyrium.

Jo. 4. 9 63.
de novo Test.

Hic loquendi modus D. Augustini fundamencum : etenim sicut in Martyrio sanguinis est gignendi ranni oppugnantis fidem, & constantia Martyrii

ascendens: ita in Martyrio sine sanguine adest tentatio
 Damoni oppugnantis claritatem, & patientia Servi Dei
 eam conservantis, dum fortiter constanterque resistit, &
 non consentit inimico.

Considera ergo, O Christiane, quod, quoties-
 que steneu generoseque resistis tentationibus,
 esto non sis Martyr fidei, Martyr tamen evadis chari-
 tatis. Et quemadmodum in presentia Tyranni con-
 stans summa te verecundia, vituperio & in-
 iuria dignum judicares, si vacillare inciperes, de-
 spiceret animum, gradum & gressum revocares:
 paratione considera, non exiguum te incursum
 ignominiz notam quoties unque ad singulare
 certamen provocatus a Damone pusillanimum aut
 recedem te exhibuetis, nec non de Divino diffideris
 gratia auxilio cedendo nec resistendo hostis viribus
 & ultioi.

Quæ hucusque dicta sunt in presenti capite confir-
 mantur exemplum cujusdam optimi Religiosi: qui
 corporalis molestissimis sensualitatis tentationibus a- *Ex lib. 33.*
 cter tribulatus Superiori suo (qui ipsum eam ob *PP. § 7.*
 teriam valde afflictum conspexerat) sibi dicenti:
 si tu, o fili, deprecor Deum, ut auferat à te istam
 impugnationem, generose respondit: nihil curo,
 Pater, quia etsi laborem sustineo, sentio tamen fru-
 ctum in me proficere bonum. Siquidem harum occa-
 sione tentationum eò majorem do operam jejuniis,
 vigiliis & orationibus: Quapropter ne depreceris
 Deum, te rogo, ut à me hanc tollat tentationem;
 bene quidem, ut mihi ad eandem evincendam
 superandamque elargiatur
 vires.

A § CAP.

CAP. III.

De Medijs pro Superandis Dæmonia-
tionibus, ac primò de sancta
Fide.

Nulla in toto terrarum orbe scientia magis
saria, nec ars reperitur utilior ea, quæ
vit bene dimicare cum communi nostro
ejusque tentationes evincere. Quapropter
mus modo de quibusdam medijs ad hunc finem
ducentibus.

Ac primum quidem locum inter hujusmodi
obtinere sancta Fides, armatura, utpote, potens
& defensiva & offensiva contra inimicos nostrorum
postolo Petro nobis proposita: *Cui resistit*
Fide, nec non à S. Apostolo Joanne: *Hæc est*
que vincit mundum Fides nostra.

1. Pet. 5.

1. Ioan. 5.

Gerf. Tō. 3.

trac. 8. sup.

Mag. 49.

Deum, apertum teneamus.

trario, subjungit idem, Dæmon omni conatu

ut oculum fidei teneamus occlusum, & oculum

apertum.

S. Augustinus supra verba illa Luc. 21.

S. Aug.

serm. 36. de

verb. Dom.

oculum Fidei non tenemus apertum; sed

Unde subdit idem S. Doctor dicens, augmentum

tionis Fideique defectum pari ambulare gradu

eadem proportionem, ut quantum accessit unum,

deficiat & decrescat altera: In tantum tentatio proficit

in quantum Fides deficit: Et in tantum Fides deficit

quantum tentatio proficit.

Ratio hujus est, quia per Fidem Deum con-

præsentem, sanctissimam Virginem, cunctis Sæ-

Angelos: Paradysum apertum, ad quem sancta in-
 tentione media nos invitat Angelos custos nos ter: In-
 fernum apertum, in quem nos pertrahere satagit Dæ-
 mon diabolica sua tentatione.

Considerat insuper Fides, quæ ratione in Deo com-
 paratur totum bonum (& cum infinito excessu)
 & quo pariter Dæmon nos allectare possit. In Deo
 est bonum, omnis voluptas & delectatio, omne
 gaudium: continet enim infinitum bonum, infinitam
 utilitatem, & infinitum gaudium: *Et nemo dat fontem*

*S. Aug.
 serm. de
 uno Mari.*

pro jura. Unde Fides, ut inquit D. Augustinus, respon-
det Dæmoni tentatori: Dulcis est delectatio; sed dulcior est
Domi, malus est dolor temporalis; sed peior est ignis æternus.
Habes, quod ames pro Mundi dulcedine; habes, quod timeas
in inferni terroribus.

Concludit deinde Augustinus. Quando tentaris:
non sit ante oculos tuos peccati delectatio, sed damnatio.
 Quod mentis cogitatu hæret in apparenti delectatione
 tentationis; sed venenum, quod tibi subest, culpæ, damna-
 tionisque æternæ penetra, & perferutare.

Et cum hujusmodi responso quascunque tentationes
 repellere, vincere, sequere tueri potest anima. Siqui-
 dem extra doctrinam S. Augustini duæ dantur omnium
 peccatorum leatungines: *Aut est voluptas alliciens, aut*
terror impellens. Aut Dæmon proponit tibi objectum tibi
 delectabile quoddam horridum & terribile, quo te
 inducat, vel prorsus retrahat à bono. Utrique propo-

sitione plene planè que satisfacit præfata S. Augustini re-
 sponsio. Verum, ut coronidem imponam huic Fidei
 sermone, advertendum, & est res magni momenti ac emo-

tionis in vita spirituali; quod, sicuti necessarium est ex-
 periri Fidei: ita viva sit Fides virtutesq; Spei & charitatis
 habeat comites, necesse est: ut non credamus duntaxat in
 Deum, summam Veritatem, verum speremus quoque in
 Deum, summam Potentiam, nec non amemus Deum,
 summam Bonitatem: minimè tamen necessaria est Fidei
 experientia & experimentum. Etiam satis erit, ut
 fiat actus Fidei in substantia virtutis enim sua ob-

jectate, absque aliis signis & effectibus sequentibus.
 Ita

*S. Bern.
serm. 5. in
Quad.*

Ita consulit S. Bernardus : Iudicium Fidei ille, sequere, non experimentum tuum. Fides quidem verax, experimentum fallax. Iudicare in via Dei juxta lumen & iudicium Fidei, non ductus iudicio, sensu & experimento : illud certum & stabile, hoc fallax & mutabile. In gratia. Tale est iudicium & doctrina Fidei : ad summum Bonum, & ultimus Finis : & ad Bonum supra omnia amari debet : ad Deum ad ultimum finem omnia nostra ordinanda & da sunt. Et secundum hanc regulam, si sit affectus noster & iudicium, nos gerere accipere debemus

*S. Bon. to. 2.
de proc. Re-
lig. proc. 4.
c. 1.* Hic est finis, subjungit S. Bonaventura, nonnunquam subtrahat consolationem suam deserat in statu tenebrarum & delolentiam discamus potius inniti veritati Fidei quam propria experientia, & derolentiam sui.

Muleum inseruit proposito, altamque tenet doctrinam, quod scripsit cuidam Religiosis suz alumno Beatus ille in via apprimè illuminatus, & ex humilitate sua Giacopone, in hunc modum discurrens : *Apud S. Bern. to. 3. serm. 9. n. 3.* reputari & reputo scire de Deo, Divinisque reationibus, abundare, quia, eodipso, quod se cognoscit indignam, exercetur ibi Reverentiâ ; sed majus reputari & reputare & penuriam pati, quia exercetur ibi testimonium, Spes sine expectatione pram sine signis benevolentia. Et fundamenta tibus sanctis. Hæc, nimirum, illustrant fundamenta sunt, per quæ ascendunt montem sanctum perfectionis & cœli.

CAP. IV.

De alio Medio Humilitatis.

Potentissimus clypeus, quo adversus inimicos nostros generose decertemus, eorumque tentationes explodamus ac superemus, est virtus Humilitatis. Quapropter à Climaco vocatur *Turris fortitudinis à fabrica commisi*, qua illi & liberi evadimus ab hostium nostrorum jaculis. *Climacus grad. 30. Psal. 88.*

Verum, ut virtus Humilitatis hunc causet effectum, nullas requirit conditiones. Prima est, ne sit vilis & pusillanimis; sed alta & magnanima. Humilis totus de seipso diffidere; at totus pariter in Deo confidere debet: & subintrando in potentias Domini, de illius constantia & fortitudine participet, & operetur, quoniam solum tentationi resistat, & non peccet, sed etiam certo quodam modo evadat insuperabilem & impeccabilem. Ita affirmat S. Apostolus Joannes *S. Ioan. epist. 1. c. 3.* *Qui natus est ex Deo, non peccat, nec peccare potest, q. d. Qui tanquam filius Dei confidit in potentia Dei, in quantum munitus hoc spiritu, qui est spiritus Dei, operatur, nec peccat, nec peccare potest.*

Eandem hanc magnanimitatem cum charitate & amore in Deum consulit Spiritus Sanctus: *Eccles. c. 2.* *Conspice Deo, & sustine*, legunt alij: *Conglutinare per gluten Charitatis & Amoris.* Quando tentaris, seipso per Humilitatem te separe, sed Deo indissolubili charitatis nexu te unias, necesse est. Hoc vinculo ligatus Paulus dicebat, nullam in Mundo tentationem repertam fuisse, quæ ipsum à charitate CHRISTI separare voluisset. *Rom. c. 8.* *Quis me separet à Charitate CHRISTI? tribulatio, an angustia, &c.*

Neces-

Necessaria quoque est Humilitas magnanimitas
 spiciendum & vilipendendum Dæmonem, qui
 gtorio super illa verba Job: *Tigris* (vel ut alii
Myrmicoleon) perit, id quod non habet gradum
Formicoleon, id est Leo & Formica simul. Quia
 consentientes foris est, ut leo, & contra respicitur
 ut Formica. Hoc ipso, quod à Christo mortem
 Colof. 2. morte victus succubuit. *Triumphans* illi
 In quem etiam finem permisit se tentari
 S. Chrysol. veluti notat Chrysológus: *Ut à Christo*
Christianis. Et S. Hieronymus: *Ut suis discipulis*
 S. Hieron. *conculcandum*. Et adjungit Apostolus: *Ut*
in ep. 8. Ap. thanam sub pedibus vestris velociter
 Rom. 8. 8. Hæc igitur sic prima conditio Humilitatis,
 nimitas. Sancta tamen compatiatio, Humilitas
 nima, Magnanimitas humilis: quod idem
 Humilitas & Charitas seu Amor in Deum.
 Grad. 30. *biga*, ait Chymacus, *Charitas & Humilitas*. *Hæc*
hæc exaltatos, ne unquam decidant, tenet. Sicut
 id est currus duarum rotarum, Charitas & Hu-
 litas.
 Secunda conditio Humilitatis est, ut sit
 in passionibus: etenim per hoc quod trahe-
 è manibus Adversarij succipiuntur arma.
 Naz. Orat. *metipsum tanquam armis in nostram pernicem*
 1. *tur Dæmon passionibus hostis tanquam militem*
 ad nos tentandos.
 Tertia conditio est, ut sit grata in recep-
 ficiorum. Siquidem vera Humilitas, ut
 Sancti D. D. non est cæca, sed illuminata,
 gnoscendis donis, quæ à Deo recipit, ut Divi
 stati gratias agat, eique gratiam se exhibeat.
 mum quidem est beneficium in presentibus
 quoties enim victor evadit in aliqua re, quoties
 ties tibi à Deo datur gratia efficax, & quæ
 victoria.
 Quarta est, mentis consideratione in Deum
 sit, oportet. Ut in luce Divina discopertantur
 inimicorum artes & insidias.

Quinta & ultima conditio est, ut sit depressa in propria cognitione, quatenus gloriam victoriæ & triumphum de inimicis infernalibus reportati totam ascribat Deo, nequidem minimam partem illius sibi attribuat.

Hæc est perfecta Humilitas, quæ non tantum impugnat, verum etiam expugnat inimicum & in omni temptatione vincit & triumphat. Humilitas, inquam, quæ intendens in charitate, mortificata in passionibus, gratia ob accepta beneficia, sublevata in Divina contemplatione, depressa in propria cognitione.

Amabac perfectæ Humilitatis (vel, ut melius dicam, armorum) quæ sunt præfite vices, in eminentissimo gradu habuit sanctissima Virgo, quorum causa non fortis duntaxat contra quatuordecim inimici tentationes; verum etiam verè ac proprie impeccabilis evasit, uti alibi dictum est.

Virgo in Virgine, quemadmodum docet S. Bernardus: *S. Bern. to. 2. serm. 51. c. 2.*

Secundò, mortificatio sensualitatis. Tertiò sensus maternitatis. Quarto objectum Divinitatis. Quintò aspectus nihilitatis. Semper enim Deo unita erat per amorem, semper pars inferior potentie subordinata erat superiori. Continud in superiorum Maternitatis dignitatem præ oculis considerans habebat, lummeque appreciabat, ac proinde Deo gratias referebat, indignam ea se agnosceret, non aliter, ac quando (ut inquit idem S. Doctor)

Denique Virgo habuit objectum Divinitatis, & aspectum nihilitatis: quia continud habebat actualem imitationem ad Divinam Majestatem, & ad propriam nihilitatem. Hæc igitur perfectæ Humilitatis armis, ad imitationem Virgineis, vincemus semper, ac de inimicis nostris triumphabimus.

CAP.

CAP. V.

De Tertio Medio, quod est
Oratio.

Non est dubium, medium potentissimum
acutissimum, quo contra feroces hostium
assultus & tentationes nos defendamus, esse
nem. Unde, juxta D. Augustinum, ad
quod haud sufficiunt virtutes Fidei, Spei,
tatis, nisi roborentur ac conserventur ab
Oratione.

S. Aug. ser. de orat. & Jejun. tom. servatur.
Per hanc (ait S. Augustinus) quicquid Fidei
Spes cumulat, Charitas decorat, consummatur.

10. Matth. 26.
Quamobrem Salvator noster hoc confidit
discipulis suis: *Orate, ne intretis in tentationem.*
Divino oraculo insitens summus Pontifex
docebat fideles verum modum pugnandi,
prælio tam materiali, quam spiritali obtemperandi.
Ferro hostis impugnetur, & cælum precibus
q. d. Vis impugnare adversarium tuum? priusquam
expugna Deum tuum,

S. Aug. in Psal. 102.
Non sine mysterio, ut notat S. Augustinus,
jungit Spiritus Sanctus bibere Calicem Patris
oratione & invocatione Nominis Dei (Calicem
tatis accipiam, & Nomen Domini invocabo).
namque sine altero obtineri nequit: si non
ficere, Divinum invoca auxilium. *Qui ergo*
Dominum non invocaverunt, de sua fortitudine
sumperunt.

S. Bon. in specul. disc. c. 6. tom. 2.
Hinc Oratio à Sanctis appellatur *Martyrii*
subsidium peccatoris, Flagellum Demoni, Vita
ratione, Consummatio Martyrii. Gravissimas
tiones erant, quas sustinuerunt Sancti Martyres
S. Aug. 10. serm. de orat. & Jejun.
per orationem, inquit Augustinus, *beati*
consummatunt.

Pro veritatis hujus declaratione plurimæ adduci
demonstrationes; sed duæ solæ sufficient. Prima Theo-
logica, quam hic allego solum, & est hæc: quia non
solum ad superandas tentationes habemus gratiam Dei,
sed efficacem duntaxat, sed nec sufficientem. Habemus
autem seipsum per gratiam, quâ possumus orare ad impetran-
dam gratiam necessariam, quâ valeamus resistere & non
succumbere tentationibus: juxta doctrinam S. Augustini,

*Bellar. lib.
Dum impossibile non jubet; sed jubendo vel dat, ut possis, de nat. gr.
Grat.*

quæ sequitur Cardinalis Bellarminus, asserens, quod
Dum impossibile non jubet; sed jubendo vel dat, ut possis,
Dum impossibile non jubet, ut possis. Ex quo sequitur, Orationem non
tantum utilem esse in tentationibus; verum etiam
semperquam necessariam; nam absque eâ non habes
viæ, quibus tentationi resistere valeas, veluti di-
ctum est.

Secunda ratio est S. Chrysostomi: quia Oratio alas
animæ, ut quodam volatu in cælum feratur. Quo-
modo Dæmon attingere, seseque sublevare nequit,
cum declinat pedes, nec alæ; sed per terram trahitur,
perque formam gerens. Et secundum S. Augustinum,
perterritus ad cælum, non in eo persistit; sed subintrat
in Deum, & intra Divinitatem, quæ est vultus & facies
Dei, abscondit, juxta dictum Prophetæ: Abscondes
in abscondito vultus tui.

*S. Chrysost.
Hom. 8. in
epist. ad Rō.
S. Aug. in
Psal. 30.*

Hæc est causa, cur Job in tot tantisque tentatio-
nibus Dæmonis semper reportarit victoriam, ac tan-
quam insensit illis steterit: quia erat in abscondito vultus
Dei. Absconditus erat in vultu Dei, intra Divinita-
tem Dei.

O altissimum refugij locum, ad quem malum non
peruenit! O felicissimum Divinitatis habitaculum!
Beatus, qui in illo commoratur, in illo habitat, in illo
vivit!

Psal. 90.

Divinitas reddit Deum incapacem passionis etiam ab
sensu, unde asserit Seneca: Divinitas ponit Deum
in seipsum. Simili quodam modo insuperabilem quasi
tentationibus illum efficit, qui habitat in Divinitate,
in conditionem illius participans.

Seneca.

Utriusque, Divinitas reddit Deum immobilem à bonis
et malis: Cum enim in se comprehendat omnem plenitudinem

dinem Bonitatis, ideo extra se nullum pro
bonum, à quo moveri possit. Ad eundem modum
ma, quia in Divinitate Dei sui omne possit
haud timet se morumiri à Demone propol
rius boni creati.

Denique, Divinitas ipsi Deo summa quæ
finita lux est, in qua omnia, ut in se sunt, con
ullâ deceptione & errore. Ita, qui habitant
de eodem participat lumine, & res, ut in
gnoscat, nec decipi potest à fallacibus Dæmon
rentis.

Ex hucusque dictis sequitur conclusio quæ
necessaria, quod, sicut duæ reperiuntur
humana, videlicet & Divina: ita quoque
habitationes, humana una, quæ est in nobis
dum proprium consideramus & amamus eam
altera Divina in Deo, cum cogitamus & diligimus
vitas perfectiones Divina pulchritudinis &
Et quemadmodum habitantes in nobismet
per vincimur, & vincemur à Demone; sic
do in Deo semper victores erimus, & vin
bimus.

In ejus vita. In cuius veritatis notitiam etiam devenit
unde Plato dicere solebat. *Vi mala vitæ, quæ
nus est Mundus, ad æternam confugiendum.*

Psal. 30. Quapropter semper Divinam exorabis
*Esto mihi in Deum protectorem, & in Deum
O Deus meus, Protector meus, nec volo
aliam refugij domum præter te: ad te
te me abscondo: Anima mea generose
læ desiderat ponere in Sublimi Divinitatis
juum. Vel, Misericordias Domini in æter
rabo, propter v'ctorias mihi concessas contra
meos.*

S Bon spec. Verum, ut magis descendamus ad praxim
disc. c. 6. primum advertis quandam inimicentationem
20. 2. mentem ad Deum, sollevando te bim
tionis alâ propriâ, videlicet, misericordie
cordiæ Redemptoris, veluti dicit S. Basilius
Adhuc notat S. Augustinus hoc remedium

... motu capiendum esse; quod si enim negligentia
... eodem usus fueris, forte tentatio praevalerit,
... cum superabis, aut sane magna cum difficultate.
... id ipsum declarat exemplo carbonum ab igne
... accensorum, qui, si manu apprehensi, sine mora
... abiciuntur; nullum inferunt nocumentum ad
... animam; aut si quopiam temporis intervallo reti-
... neantur, tamen postea proiciantur, non remanebit
... in ea manus inoffensa & sine laesione. Quomodo enim,
... quando aliquis carbonem igni apprehendit, si eos cito pro-
... piciat, nihil nocet. Si vero diutius tenere voluerit, sine
... dolore vivere non poterit.

CAP. VI.

De Quarto Medio, quod est Devotio
erga Sanctissimum Sacramen-
tum.

Inter alios quamplurimos & varios effectus, quos
... operatur & causat Sanctissimum Sacramentum in ani-
... ma eoque illud recipientis, numeratur quoque virtus
... fortitudo, quam nobis communicat in tentationibus
... contra inimicos nostros. Hanc ob causam Sacro-
... sacra Eucharistia dicitur à S. Bonaventura: *Armatio*
... *contra Diabolum*, à S. Thoma: *Fuga Damianum*, à S. Hieronimo: *Cibus fortium*. Etenim nos fortificat, ac ne-
... cessarius instituit armis contra nostros inimicos, simulque
... liberat & fugat omnes.
... Ratio, quae etiam adducitur à S. Thoma, cur, nempe,
... venerabile Sacramentum hunc causet effectum, est,
... quia conveniens & congruum est, ut, sicut princi-
... pium mortis incipit à cibo mortis, qui fuit pomum
... vitæ; ita principium vitæ ducat originem suam
... à cibo vitæ corporis Christi in sanctissimo Sacra-
... mento: sicut initium mortis cepit à cibo veti-
... stimo; ita principium vitæ à cibo vitæ Corporis Do-

S. Bon. de
prap. ad
Miss. c. 5.
S. Tho. op.
58. c. 21.
S. Hier. in
Ps. 27.
S. Th. opus
58. c. 6.

Per cibum, qui fuit pomum scientiæ boni
 vicit Dæmon: & per alium cibum, in quo con-
omnes thesauri Sapientiæ & Scientiæ Dei, vincit
 ratur. Et si ille nobis datus fuit per Evam,
 ministratur nobis per Mariam. Per illius cibum
 inflicta fuit mors: per hujus pariter esum
 Fide communicatur nobis Vita. In illo rati-
 mon triumphavit de homine: in hoc homo
 de Dæmone. O cibum infinitæ potenti, ac
 victoriis ac triumphis celebrem! Verè tu es
 Domini, quo instructi resistimus, vincimus,
 phum ducimus de inimicis nostris.

At videamus, quâ ratione hic panis celestis
 anima effectum tantæ fortitudinis & virtutis
 modis nos corroborat, ac fortificat: debilitando
 vando vires inimici, fortificando nostras, & op-
 nobis in eodem conflictu.

Quantum ad primum modum, omnino
 nec dubium, quin, ut supra diximus, fortis-
 rum passionum malè mortificatarum Dæmon
 pugnet & expugnet. Unde contingit, quod
 pane mortificante ac debilitante passiones
 biliter quoque & enervet vires Dæmonis, ac
 ut communi fertur adagio, arma ei in manu

S. Bon. to. 2. Quamobrem à S. Bonaventura appellatur
de prep. ad celestis panis *Fornis mitigatio*, quia mitiga-
Miss. 65. ratur nostræ sensualitatis. Mitem, & dire-
 diatè, temperando superfluum calorem, hanc
 spiritus, refrenando imaginativam: & etiam
 ac mediatè, augendo virtutes contrarias, ten-
 temperativas, tollendo occasiones mali, occasio-
 boni promovendo. Hic est primus modus
 inimicum, cum nimirum, quasi arma ei
 surripimus, mortificamus ac spiritui subicimus
 sensualitatem.

Secundus modus, quo concurret venerabilis
 mentem est, fortificatio virium nostrarum spirituum

S. Aug. to 4 & augmentatio habitus gratiæ & gloriæ, chari-
lib. 83. q. 99 prius effectus hujus Divinissimi Sacramenti, *Char-*
36 S. T. 3. p. tum *Charitatis diminutio est cupiditatis*. Quod
q. 79. ar. 6.

Thomas: quia hoc Sacramentum est institutum per
 modum cibi, ergo sicut cibus materialis intrinsecè cor-
 roborando vivens, illud liberat à morte: ita Sanctissimi
 Sacramentum, cibus spiritualis operatur vitam
 spirituales animæ. Insuper nos fortificat, veluti subdit
 S. Doctor, in quantum est signum Passionis Christi
 per quam, *Et vixi sunt Demones, & repellit omnem Da-
 monum impugnationem.*

Tertius modus est, cum nobis succurrit opitulaturq;
 eodem tentationis tempore. Nam in virtute Sanctissimi
 Sacramenti, occasione ista, communicantur nobis spe-
 cialia auxilia supernaturalia, qui sunt proprii effectus
 huius Sacramenti, quibus nostris inimicis resistere, eos-
 que in fugam convertere valeamus.

Uode non sine ratione te commonet S. Bernardus: *S. Bern.
 quando celesti quapiam consolatione effectus es serm. in
 regis, quando fortem viribusque potentem te ex-
 cerna Dom.*
*gratus, quando fortem viribusque potentem te ex-
 cerna Dom.*
gratus Domini, quoniam virtus Sacramenti operatur

Ex hoc quoque d. C. is evidenter colligitur, quàm ne-
 cessaria sit devotio erga sanctissimum Sacramentum, ut
 vires abeamus in tentationibus nostris. De quibus
 scribere possumus, quod de Martyrio dicit Cyprianus: *S. Cypr.
 Martyr esse non potest ad martyrium (dicimus nos, ad
 epif. 54.*
*martyrium tentationis) qui ab Eucharistia non armatur
 ad prælium: & mens deficit, quam non recepta Eucharistia
 accendit.*

Quare, ut Divini huius auxilij securum te reddas,
 quæque pro praxi sequentia tibi observanda sunt.

Primo, Frequenter sacrâ te reficies Synaxi cum omni
 puritate & sanctitate.

Secundo, Quasi semper communione spirituali te
 communiões, & affectu & meditatione mentis occu-
 pabis te in amore & desiderio Sanctissimi Sacra-
 menti.

Tertio, Quando in te insurgit aliqua tentatio, in-
 te subito nostrum Regem & belli Ducem Christum in
 precibus sacramentalibus, illam usurpando orationem,
 qua utitur Ecclesia, dicendo:

S. Thom.

O salutaris Hostia,
Qua caeli pandis ostium,
Bella premunt hostilia,
Da robur, fer auxilium, aut
lem.

Quartò, Cùm in tentatione obtinetur
riam, gratias age Sanctissimo Sacramen-
tiam virtus illius operatur in te, veluti supra
fuit.

Denique, Postulabis à Divinissimo Sacramen-
tiam negligentiam, quâ sanctæ ejus grati-
spondisti.

CAP. VII.

De Quarto Medio, quod est recursus ad
& Vulnera Christi.S. August.
Mans. c. 22.

In omnibus adversitatibus meis, inquit S. Augustinus,
non inveni tam efficacem remedium, quàm vulnera
Parat mihi insidias Diabolus; fugio ad viscera
Domini mei, & fugit à me.

Hoc igitur optimum est remedium. Quod
tatis, recurre ad Plagas Christi, quæ sunt, velut
turre fortissimæ & altissimæ, quò pertingunt
hostium nostrorum sagittæ & jacula: sunt
quinque Civitates refugij, ad quas Adversarij
stris nullus patet aditus: sunt insuper quædam
mamentaria, in quibus anima cunctis insidiis
tam defensivis, quàm offensivis ad pugnam
cessariis.

Mans. c. 23.

Verùm, unde tanta animæ provenit securitas
memoriam vulnerum Christi? Respondet S. Augustinus,
stinus, quia in vulneribus, & ex vulneribus
recipit anima multitudinem dulcedinis, & plenitudinem
gratia, perfectionem virtutum. Primo, multitudine
dulcedinis. Hoc enim proprium est vulnerum

S. Bonaventura, quod nimius dolor nimium dulcorem S. Bona-
videtur, & quod est dolor Christo, hoc idem nobis est stim. c. 1.

consolatio: siquidem Passio Christi est gloria nostra:
aut
Christi est vita nostra. Cum igitur anima confi-
derationis pedibus subintrat Christi vulnera, devotè
obtinens
cramentis
eluti supra
Secundo recipit anima ab iis tẽm plagis plenitudi-
nem gratiæ. Sunt etenim veluti fodinæ Divinæ gratiæ:
qui eisdem contemplatione & affectu fodit, de ple-
nitudo participat eiusdem gratiæ.

Tertio datur quoque perfectione virtutum, tam
propter meritum, quam propter exemplum eandem
virtutum Christi

Quarto alij quædam ratio adduci potest etiam ex
parte Dei. Nam adeo ratum & gratum habet Pa-
ter æternus, ut recolatur memoria vulnerum sui
peribiti Filij, ut in compensationem istius memo-
rie, animæ eas, quas expostulat, communicet
gratias, eique elargiatur victoriam contra hostes
sua.

Quinto adest ultima ratio ex parte Dæmonis. Quia,
loci à vulneribus prima vice devictus fuit in Christo;
ita ad eisdem superatur in nobis.
Sed ut ad exercitium practicum veniamus. Quando
in te insurgentem experieris tentationem, memoria re-
vertes ad sacra Salvatoris vulnera, penitenti mentis acie
considerando in illis hæc duo verba à D. Augustino
proposita.

Tene ista duo: Quid & Quare. Quid passus est, &
Quare: contemplando Dolorem Christi & Amorem.
Quæque firma voluntate te præpara ad sustinendum pro
Christi omnem dolorem, & ad contemnendum pro
Christi omnem amorem

Posita hæc præparatio, & constituta anima in hac
dispositione, quis non videt, eam adeo contra ho-
stem armatam & munitam, ut quasi reddatur insupe-
rabilis & invincibilis? Duabus namque viis & modis,
B 4 us

Tom. 8.
Psalm. 21.

ut docet S. Augustinus, & supra inuimus, tentationem: aut alliciendo amore, aut incutendo dolore. Primæ tentationi respondet, vincitque cogitatio amoris Christi, nec non propositum spernens omnem alium amorem; secundæ tentationi correspondet alia consideratio doloris Christi cum propositum ferendi pro eo omnem dolorem. *Hæc est gloria, quæ vincit Mundum, & principem Mundi Diabolus, Fides nostra. Fides viva vincit modo jam dicto.*

CAP. VIII.

De Sexto Medio, quod est Inuocatio
B. Virginis.

PER mulierem, quæ fuit Eva, vicit Dæmonium, tanquam eius antithesis, quæ fuit deuietus & superatus fuit. *Vi qui vicerat per ipsam vincetur per ipsam.* Per Evam filij Adam in mancipia: per Mariam de Dæmone triumphavit autem gratias, qui dedit nobis victoriam per & ulterius per Mariam. Igitur Maria vicit Dæmonium & per se, & per nos: & nos in illa efficiamur victores.

Habet hanc potestatem Virgo Deipara ob rationes: Prima, quia est Regina Angelorum, & præcipit illis, & subito obsequuntur ei. Dæmonibus, ut recedant, nec ullam nobis molestiam, & trementes obediunt: mundum ut nobis opem ferant, nostri suscipiant curam, & prompti nobis succurrunt. O Virgo sanctissima, nulla est creatura, quæ à tuo

dominio, *Quia Mater effecta es omnis creaturae* propter te precamur cum devoto tuo. *S. Bern. serm. 3 c. 2. Compeſce Dæmones, ne nobis noceant: præcipue B. M. c. 10. ut nos custodiant. Infirmos & debiles adiuvent*

...gocimus, at tu es debilitatis nostra potentia, valor
...tali languoris, & spei nostrae fundam-ntum.
...da ut, Virgo Maria, & verò Benedicla: Benedicla,
...qua per te Deu homini placatur: Benedicla, quia per te
...mo Deo gratificatur: Benedicla, quia per te Diabolus ab
...tempore fugatur, nec nos tentare aulius est.

Altera ratio (& est principaliter) hujus potestatis
...B. Virginis est, quia est Mater Christi. Nam, ut docet
...S. Bernardus, est Mater Christi, qui est principium
...Spiritus Sancti: Cum igitur habeat auctoritatem supra
...Christum, tanquam Filium, sit proinde, ut certo quo-
...dam modo habeat etiam auctoritatem supra Spiritum
...Sanctum, nec non supra omnia dona gratiae. Unde juxta
...beneplacitum suum, cui vult, & quomodo vult, distri-
...buere potest gratias Divinas,

Et quemadmodum Pater aeternus in Sanctissima
...Trinitate, in quantum est principium Filij, est etiam
...principium Spiritus Sancti, in quantum Spiritus sanctus
...procedit à Filio (unde docent Theologi, duobus mo-
...dis Patrem esse principium Spiritus sancti, & immediatè
...per seipsum, & mediatè, nempe, per Filium) Ad
...eodem modum cum proportione quadam de sanctis-
...sima Matre dici potest, quod, in quantum est Mater
...Filij, qui est principium spirativū Spir. S. accipiat certam
...quandam auctoritatem supra dona Gratiae. Et, ut utar
...verbis S. Bernardini; *Habuit quandam jurisdictionem*
...*seu auctoritatem in omnes temporaneas*
...*propositiones Spiritus Sancti.*

Unde in eodem Divinitatis ordine, in unâ & primâ
...serie considerare possumus Patrem, Filium & Spiritum
...Sanctum: in aliâ & secundâ serie Matrem, Filium &
...Spiritus sanctum: quia *Mater est comparentalis aeterno*
...*Patri: sunt principium ejusdem Filij, qui est principium*
...*Spiritus sancti.* Et sicut gloria datur Patri aeterno, in
...quantum est Pater aeterni Filij; ita deferenda est gloria
...Matri, in quantum est Mater ejusdem Filij. Et si can-
...tur ab Ecclesia: *Gloria Patri, & Filio & Spiritui*
...*Sancto; eidem quoque cantare licebit: Gloria Matri, &*
...*Filio & Spiritui Sancto.*

S. Germ.
S. Bona. in
Spec. B. V.
c. 12.

S. Bern. to. 1
serm. 92.

S. Bern.
to. 1. ser. 52.
cir.

Caribus.

Hic est primus locus, tibi, Virgo Sacratissima, in
 historio Sacratissima Trinitatis intra Divinitatem,
 quodam modo, in eodem loco Patris debitas, et
 Matri illius Filij, cujus idem Deus est Pater.
 eminentia te contemtor, in Divinitate illa te
 ista Majest. te coram sacris pedibus tuis prosterne
 le tributum cordis mei

Quod si igitur B. Virgo, tanquam Mater
 tanquam Divina Mater magni Dei, est etiam
 gratia; mediante eadem gratia nos corroborat
 ficat prestantes contra inimicos nostros, corru
 tundit enervatque vires. *Gratias semper Deo
 nobis victoriam per Mariam.*

Vidimus potestatem Virginis, obligationem
 tum nostram correspondentiam videamus.

Tria sunt, quae Dæmones vereantur & timentur
 gine, unde a terrenti convertuntur in fugam, et
 cedere audent nos tentaturi, nempe, Maria

S. Bon. in
 (p. 6. 3.)

bulum, seu sanctissimum Nomen, patrocini
 exemplum.
 Primò timent Nomen: siquidem in isto recorde
 illius Christi sententia: *Ipsa* (loquendo de
 conteret caput tuum. Isto namque medicam
 Nomine xperiuntur vires meritum ac virtutem
 maxime Humilitatis. Et denique, quia sic
 ut ad sonum sanctissimi illius Nominis cuncti
 & obediant.

S. Anselm⁹
 de B. V.
 6. 12.

Secundò timent Patrocinium, quia est virg
 tissima in protectione suorum devotorum
 potest, quod vult. *Sic eam Deus exaltavit, ut
 cum possibilia donavit. Et id totum vult, quod
 pedire judicet.*

S. Bern. 10. 3
 ser. m. 3. ar. 3
 de Nom.
 Mariæ.

Tertiò denique perhorrescunt & timent ad
 ejus splendorem, quem suo exemplo longe
 fundit: *Scrupent immunem à peccatis.*
 Hæc tria igitur ipsis Dæmonibus terrori sunt
 moti. Et eadem tanquam tria arma potentia
 statuenda in nostri tutelam & defensionem

S. Bon. Spec.
 1. 1. 3.

minis recordatio, devota invocatio, & salutatio
 uti docet S. Bonaventura.

Primum itaque quod tentationis tempore faciendum
est; *Est crebra Nominis recordatio*, & quasi conti-
nua memoria sanctissimi Nominis *Maria*. O Nomen
dulcissimum, exclamat S. Bonaventura, quod nunquam
potest nominari sine nominantis utilitate! Etenim
illumina intellectum, accendit affectum, temperat
passiones, cor caelesti replet consolatione, ac nos
eripit ab omni tentatione. Quamobrem consulit S.

Bernardus: *Si insurgunt venti tentationum, respice S. Bern.*
scilicet, voca Mariam, Mariam cogita, Mariam invoca: Hom. 2. su-
per recedat ab ore, non recedat à corde. Revelavit per Missus.

S. Virgo S. Brigittæ dicens: *Tanta est vis nominis S. Brig. li. 1.*
mei, ut devotè invocatum à tentato, confestim ab eo

revel. e. 9.
fugiat Diabolus, nec unquam redire audeat, nisi
aliter Deus disponat & permittat fidelem rursus
tentari ad majus consequendum meritum & coro-
nam gloriæ: *Statim ab eo discedit Diabolus, &*
non revertitur amplius, nisi permittatur ad majorem
rem remunerationem. Quare, anima mea, ma-
gnam habe fiduciam in hoc potentissimo Nomine:

in omni loco, in omni tempore, in omni actione,
in omni dubio, in omni tribulatione, in omni tenta-
tione *invoca Mariam, lauda Mariam, ama Mariam.*
Materia sit turris refugij, fundamentum spei, quies &
tranquillitas cordis, deliciarum paradisus, terminus
desideriorum, & quantum boni post Deum credere,
operari & amare vales.

Secundum, quod nobis faciendum, *Est devota Patro-*
triciæ ejus invocatio. Securi progrediebantur Israelitæ
per desertum ad Terram promissionis sub tutela &
ducatu Arce, hac sola illos ducente & protegente,
indeoque ab inimicis suis liberi & salvi abibant.
Hæc, quando movebatur Arca, cuncti alta voce
cantabant Divinum invocantes auxilium & patroci-
niam mediante illa Arca, ac dicebant: *Exurge, Do-*
mine & dissipenter inimici tui, & fugiant, qui oderunt te,
& facie tuâ. *Exurge Domine in requiem tuam, tu & Psal. 131.*
Arca sanctificationis tuæ: aut ut alij legunt, fortitudinis
tuæ, aut potentis tuæ. Ad eundem modum, nobis eadem
instructis oratione recurrentum est ad protectionem

B. Virg.

B. Virginis tentationis tempore, & sine dubio
 quæm desideramus, consequemur: *Procedamus*

S. Epiphani. *Matris mea, Virgo Dei Genitrix, hostiles qui in me
 orat. de B. petus à me avertit.*

Virg. Ultimum exercitium, quod à nobis peragendum

ut in tentationibus nostris recuramus ad B. V. q.

Est sollicita imitatio. Et hoc est præcipuum

diligens, videlicet, imitatio virtutum ejus. Quo

tione ipsam in ferendâ tibi ope recognoscere

simam, ejusdemque imitationis experietur

fortitudine & viribus, quas obtinebis in oppo

& evincendis hostibus tuis. Nam, ut ait S. Hiero

Serm 30, de SS. *Debent Sancti aliquid de suis virtutibus in nobis imi*

tere, ut pro nobis dignentur Domino supplicare.

dicendum est de Regina Sanctorum. Quare, non

procura sedulo, ut sanctissima Dei Mater in

gnoscat vestigium aliquod suæ profundissimæ

tatis, aliquam scintillam ardentissimæ charita

& esto secura, ipsam tempore opportuno,

præsertim tentatione, non tibi defuturam locu

sione & auxilio.

CAP. IX.

*De septimo & ultimo Medio, quod
 cursus ad Angelum nostrum
 Custodem.*

HAud dubium est, quod, si utriusque,
 pariter & Dæmonis ad invicem comparare

potentia, & ambæ æqua ponderentur bilance,

illius comparebit potentia respectu Dæmonis,

& potentia infirmi cujusdam infantuli respectu

S. T. 1. p. 9. *mi Gigantis. Idem, ait S. Thomas, non videtur*

108. art. 1. *pugna conditio; ut infirmus contra fortem, quæ*

astutum exponatur ad bellum. Ac proinde

Deum, utpotè omnis justitiæ Authorem

permittere, ut homo cum tanta sui iactura & detrimento
tentaretur à Diabolo.

Ad quam difficultatem respondet Doctor Angelicus, loco cit.
nullam partem adesse inæqualitatem, seu querelæ cau-
sam ex parte nostra: etenim fit ex parte hominis recom-
pensatio: principaliter quidem per auxilium Divinae gratiae:
secundario autem per custodiam Angelorum. Vnde Eliseus
4. Reg. 4. Reg.
ad ministrum suum: Noli timere: plures enim nobis
sunt, quam cum illis.

Não elligitur, quod timeamus; ac propterea ar-
more concertemus & pugnemus non tantum contra
Mundum & carnem; sed adversus etiam principes &
potestates tenebrarum & Inferni: non enim soli in ar-
cam delcendimus; sed Deus nobiscum & pro nobis est
cum tota sua celesti Curiâ. Audi Bernardum. Quid ti-
meas, non est, quod timeas: annon advertis, quod Angeli
sunt adjuvanti tibi, & non solum tecum, sed etiam pro te ad-
stant, ut protegant, nascunt ut proficiat?

Considera, quomodo per Divinam hanc & Angelicam
protectionem efficiaris veluti civitas fortissima, tan-
quam columna ferrea; & sicuti murus æneus, juxta
promissionem æternæ veritatis: Ecce dedi te in Civitatem
tam munitam, in columnam ferream, & in murum
tam munitum. Et quid exinde sequetur? Bellabunt adversum te,
& non prevalebunt. Te impugnabunt adversarij tui; at
tuamquam expugnabunt.

Et quæ est causa tantæ fortitudinis? Quia ego tecum
sum, dicit Dominus. Et quidem tecum triplici modo.
Primo immediate, & per illud ipsum, Divino suo splendore
& calore operando in nostrum intellectum & volun-
tatem. Secundò, per habitum gratiæ & virtutum su-
pernaturalium. Tertiò, mediante medijs, nimirum
Angelis Ministris suis, & nostris Custodibus ac Prote-
ctoribus.

Ecce, inquit D. Augustinus, quomodo sancti Angeli
circumdant nos peregrinos, & misereantur nos, & jussu
Domini auxiliantur nobis, ut ad illam Patriam commu-
nem aliquando redeamus.

sed videamus, qua ratione Sancti Angeli Custodes
sollicitè excruciant hoc officiũ. Respondet S. Bonaventura, fil p. 3. Fe-
tribus r. a. 18. s. 1.

S. Bern. sup.
Psal. Quæ
habuit. serm.

12.
Jerem. c. 1.

S. Aug. 10. 3
in Ps. 62.

S. Bon. con-
tribus r. a. 18. s. 1.

tribus modis, juxta tres actus Hierarchiam: *gundo, illuminando, & perficiendo.* Primo, per nos, per remotionem impedimentorum, tollendo extrinsecam mali occasionem, refrenando malignitatem, & quod plus est, repellendo Dæmones temperando vel diminuendo ejus vires. Quærimus Dæmones in ordine naturæ sunt superiores Angelis bonis; at tamen in ordine gratiæ omnes Dæmones sunt inferiores & subiecti cuiusque sancto, juxta doctrinam S. Thomæ: *Angeli sunt malis, & regunt, in quantum, videlicet, Ministri justitiæ Dei.*

S. Th. 1 p. 9.
art. 4.

Insuper concurrunt *illuminando & perficiendo* in quantum adminiculo phantasiæ propensum bonum, quod tanquam verum intellectum; & tanquam bonum accendit & movet voluntatem; veluti aibi dicitur in præteritiâ.

Hæc sunt, quæ operantur Sancti Angeli in favore n & gratiam: superest, ut, quæ qualitate nostra requiratur correspondentia & competentiâ claremus.

Primo, nobis incumbit, ut cum omni reverentia postulemus veniam ab Angelo Custoditro, toties, quoties enim offendimus, quædâmodo potius locum deamus & parvius per accidens suggestioibus, quàm saluiferis illius admonitionibus; conformiter ait D. Augustinus: *Quædam deviamus; Diabolum laetificamus, & Angelum defraudamus.*

S. Aug. soli.
c. 29.

Secundo, deprecabimur Angelum Custoditro ut non solum nos adjuvet assistendo & succurrendo in tentationibus; sed nonnunquam etiam præparet ac Dæmonem, ne nos tentet, impediendo opem nostram & auxilium: in frequentibus eamq; tentationibus vigilatam nostram semper nobis timendus est.

Tertio, ipsum exorabimus, ut has duas nobis virtutes, puritatem, scilicet, & humilitatem in perfectione. Quemadmodum enim omnes virtutes collimant, ut amba has expugnent virtutes

te suis instructæ sunt perfectionibus, facile à se repellunt
& vincant omnes tentationes contrarias.

Quarto, tempore tentationis illud S. Bernardi obser-
vato mas consilium. *Quoties gravissima cernitur urgere
tribulatio & tribulatio vehemens imminere: Invoca Custo-
dium tuum. & Custorem tuum. Adjuvorem tuum. Inclama-
tum & dicit: Domine, salva nos, perimus.*

S. Bern. ser.
12. in Psal.
Qui habit.

Quinto, Confidamus in Angelis nostris custodibus, &
in Domino Divinum experiemur auxilium: *In manibus por-
tante. Propriis te suscipient manibus, è faucibus mor-
talis teceptari. Et hæ Angelicæ manus, juxta mentem
S. Bernardi, duæ sunt considerationes, quas nobis inspi-
rat Angeli Custodes nostri, & sunt: Brevitas tribula-
tionis, & Eternitas retributionis.*

Psal. 90.

Concludam hoc caput, simulacrorum præsens exer-
citiæ documento quodam, quod quidam ex Antiquis
Patres dedit uni Novitiorum suorum. Petierat No-
vicius ex Magistro suo, quid sibi factu opus esset, ut
Dæmonis tentationes evaderet & superaret, seseque in
gratia Dei conservaret. Respondit Pater: *Si Angelus
quærenti semper dices, Volo: & Dæmoni tentanti semper
dicit, Nolo: perseverabis.*

Documentum in verbis valde breve & parvum; at ita
substantia valde magnâ. In his namq; duobus vocabulis,
Nolo, Nolo, continetur Doctrina Evangelica, Perfectio
Angelicæ, & Compendium totius Sacræ Scripturæ. Et
quæ in Angelo tuo Custodi, quotiescunque tibi loquitur
de his inspirationibus, semper dices, *Volo*, adimplebis
voluntatem tuam cælestibus thesauris gratiarum & virtu-
tum; & contra, si Dæmoni tentatori respondebis semper,
Nolo, immunem & purum te conservabis ab omni pec-
catorum macula etiam levissima. Medium hoc facillimum
& potentissimum, reliquis omnibus tibi deficien-
tibus anima mea, semper in promptu habeas, & eadem
verbis & ore & corde promptissimè promas. Loquitur
Dæmon? ne præstoleris finem sui alloqui, repelle eum
subito, dicendo: *Nolo*, non sum contentus. Loquitur
Angelus sanctus? noli interrompere ipsius sermonem;
sed magna cum humilitate & reverentia ausculta, quod
loquitur: & cognita voluntate Dei, responde subito:

Ha

En me promptum est paratum, contentus sum
 Pondera vim huius vocabuli, *Volo*. Idem est
 diceret: *Volo* vitam gratiæ, orna mentum
 gloriam Dei, Beatitudinem nostram, gaudium
 lorum, ac totum id, quod bonum, pulchrum,
 rationabile & sanctum est. Pondera idem vocat
Volo, dictum Dæmoni. Idem namque est, ac
Volo mortem animæ, destructionem gratiæ,
 tionem æternam, offensam & (certo quodammodo)
 anihilationem Dei: siquidem, qui, per peccatum
 ultimum suum finem ponit in Creaturâ, quantum
 ex parte suâ, destruit & annihilat ipsum Deum.
 anima mea, quantum dependet ab uno *Volo*, dicitur
 cui dicendum est, solum ipsas Paradisi voluptates
 dictum verò ei, cui dicendum nos est, solum
 & infareit infernum. Ergo, O sanctissime
 Divinæ Providentiæ Minister fidelissime, ab his
 semper deinceps offero tibi, de dico, ac conlece
Volo. Totum tuum sit, & tanquam tu omni ad omnia
 incurfu & violentiâ custodi, protege ac detesta
 testor, me ita velle, ut totum sit tuum, nec
 etiam particulam illius habeat Dæmon. Etiam
 semper cum hoc meo *Volo* accepto cunctas tuas
 inspirationes, quas ex charitate ad ultimum
 vitæ meæ habitum mihi daturus es: e contra
 ac detestor cum resolutio meo *Nolo*, omnes
 suggestiones, quas unquam per totam vitam
 malitia Dæmonis mihi inculcabit. Te rogo
 mi Angele sanctissime, digneris hoc meum velle
 te cum velle Dei, uti & velle meum cum velle
 ut in omnibus & per omnia habeam *idem velle*
Nolle cum velle & *Nolle* Dei nunc, & semper
 & in æternam.

